ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 16.6.2025 г.
COM(2025) 290 final

ANNEX 7

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите

Състояние на цифровото десетилетие за 2025 г.: продължаване на изграждането на суверенитета и цифровото бъдеще на ЕС

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} -
{SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

КРАТКИ ДОКЛАДИ ПО ДЪРЖАВИ ОТ

Чехия

Резюме

Чехия се ползва с високи постижения в областта на цифровите умения и с национално покритие с 5G мрежи, но все още изостава в разгръщането на мрежи с много голям капацитет (ММГК) и в цифровата трансформация на предприятията. В същото време динамичната ѝ екосистема от стартиращи предприятия, задълбочаващите се възможности на изкуствения интелект и нарастващите инвестиции в стратегически технологии като квантовата и полупроводниковата подкрепят амбицията ѝ да укрепи технологичния суверенитет и устойчивост.

Чехия проявява ниско равнище на амбиция в своя принос към цифровото десетилетие, като е определила 14 национални цели, само 43 % от които са изцяло съгласувани с целите на ЕС за 2030 г. Страната следва добре своите траектории, като 75 % от тях са в съответствие с плана (въз основа на траекториите за 2024 г., определени за всички осем анализирани КПЕ). Чехия е изпълнила 82 % от 11-те препоръки, отправени от Комисията през 2024 г., като е внесла значителни промени в политиките си (9 %) или е направила някои промени (73 %) чрез нови мерки.

Корекцията от 2024 г. на националната стратегическа пътна карта на Чехия за цифровото десетилетие отразява по-еднороден и стратегически съгласуван подход. С нея се въвеждат нови цели (например за оптични линии до помещенията (FTTP), периферни възли), засилват се мерките за подкрепа на МСП и се потвърждават приоритетите на страната по отношение на полупроводниците и стартиращите предприятия. Все още има пропуски — например не са въведени изрични мерки за разгръщане на периферни възли или за ускоряване на внедряването на самостоятелно 5G покритие и електронна идентификация. Като цяло коригираната пътна карта представлява значително подобрение по отношение на яснотата на политиката, секторната дълбочина и съгласуваността с целите на ЕС. Въпреки това за няколко мерки биха били полезни по-солиден финансов ангажимент и по-амбициозни цели.

КПЕ на цифровото десетилетие (1)	Чехия				ЕС		Цел на цифровото десетилетие до 2030 г.	
	DESI за 2024 г. (година 2023)	DESI за 2025 г. (година 2024)	Годишен напредък	Национална траектория за 2024 г. (3)	DESI за 2025 г.	Годишен напредък	Чехия	ЕС
Покритие с фиксирана мрежа с много голям капацитет (ММГК)	50,5 %	53,9 %	6,7 %	63,7 %	82,5 %	4,9 %	95,0 %	100 %
Покритие с оптични линии до помещенията (FTTP)	36,0 %	40,6 %	12,6 %	39,4 %	69,2 %	8,4 %	60,0 %	-
Цялостно 5G покритие	94,6 %	99,1 %	4,7 %	87,3 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Периферни възли (прогнозни стойности)	10	21	110,0 %	21	2 257	90,5 %	144	10 000
МСП с поне основно ниво на цифров интензитет (2)	-	70,8 %	2,0 %	-	72,9 %	2,8 %	80,0 %	90 %
Услуги в облак	35,2 %	-	-	-	-	-	60,0 %	75 %
Изкуствен интелект	5,9 %	11,3 %	90,8 %	8,6 %	13,5 %	67,2 %	21,0 %	75 %
Анализ на данни	19,5 %	-	-	-	-	-	35,0 %	75 %
ИИ или технологии в облак или анализ на данни	43,1 %	-	-	-	-	-	60,0 %	75 %
Еднорози	4	4	0,0 %	4	286	4,4 %	6	500
Поне основни цифрови умения	69,1 %	-	-	-	-	-	80,0 %	80 %
Специалисти в областта на ИКТ	4,3 %	4,5 %	4,7 %	5,1 %	5,0 %	4,2 %	7,0 %	~10 %

Уведомление за схемата за електронна идентификация		Да						
Цифрови обществени услуги за гражданите	76,3	81,5	6,7 %	80,2 %	82,3	3,6 %	100,0	100
Цифрови обществени услуги за предприятията	83,8	86,3	3,0 %	87,3	86,2	0,9 %	100,0	100
Достъп до електронни здравни досиета	51,1	77,4	51,6 %	54,6	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Вж. методическата бележка за описание на показателите и други измерители
(2) С DESI за 2025 г. се отчита версия 4 на индекса за цифровия интензитет, който е съпоставим със стойността на ИЦИ от DESI за 2023 г. (отнасяща се за 2022 г.) за изчисляване на годишния напредък. Той не е съпоставим с националната траектория, която се основава на версия 3 на индекса.
(3) Стойността на националната траектория, ако е налична в националната пътна карта и ако показателят е измерен в DESI за 2025 г. (година 2024).

Според специалното проучване на Евробарометър „Цифрово десетилетие“, 2025 г., 73 % от чешките граждани считат, че цифровизацията на ежедневните обществени и частни услуги улеснява живота им. По отношение на действията на публичните органи 78 % считат за важно да се противодейства и да се ограничава проблемът с фалшивите новини и дезинформацията онлайн. А по отношение на конкурентоспособността 81 % считат за важно да се гарантира, че европейските предприятия могат да постигат растеж и да се превърнат в „европейски шампиони“, способни да се конкурират на световно равнище.

Конкурентоспособен, суверенен и устойчив ЕС въз основа на технологично лидерство

Чехия отбелязва стабилен напредък в стратегическите цифрови сектори като изкуствен интелект, полупроводници и квантови технологии, подкрепен от увеличени публични инвестиции и последователни национални стратегии. Макар че покритието на 5G е почти повсеместно, широколентовата инфраструктура (FTTP, ММГК) все още изостава от средните стойности за ЕС. Въпреки динамичната картина на стартиращите предприятия и силния потенциал за научноизследователска и развойна дейност МСП се сблъскват с пречки при въвеждането на цифрови технологии и осигуряването на финансиране. Попълването на празнините в инфраструктурата, увеличаването на финансирането и внедряването на цифрови технологии ще бъдат от ключово значение за повишаване на конкурентоспособността и технологичния суверенитет на Чехия.

Защита и овластяване на хората и обществото в ЕС

Цифровото приобщаване е силна страна на Чехия, където основните цифрови умения са широко разпространени, а разликите между половете и между селските и градските райони са минимални. Реформите в областта на цифровото образование и подкрепата за кариери в областта на ИКТ напредват, като все по-голямо внимание се обръща на жените и по-възрастните учащи. Обществените услуги се подобряват бързо, особено достъпът до електронно здравеопазване и услугите, насочени към гражданите. Цифровото гражданско участие и устойчивостта срещу дезинформацията все още са слаби места и се нуждаят от по-силни политики за ангажираност.

Използване на потенциала на цифровата трансформация за интелигентно екологизиране

Въпреки че Чехия започна да признава важността на двойния екологичен и цифров преход, тази област остава недостатъчно развита. Новият закон за енергийна ефективност за центровете за данни е важна стъпка, но в пътната карта липсват пълноценни мерки за цифрова устойчивост. Съществуват разпръснати инициативи — в областта на интелигентните електроенергийни

мрежи, мониторинга на почвите и рециклирането — но все още няма цялостна национална стратегия за екологична цифровизация.

Национална стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие

През януари 2025 г. Чехия представи своята коригирана национална пътна карта за цифровото десетилетие, в която са заложени по-амбициозни цели и преразгледани мерки, по-специално в областта на цифровизацията на предприятията и нововъзникващите технологии. Актуализацията отразява подобрено стратегическо съгласуване с приоритетите на ЕС. С нея се отговаря и на няколко препоръки, съдържащи се в доклада „Състоянието на цифровото десетилетие“ от 2024 г., като се въвеждат липсващи цели за оптичните линии до помещенията и периферните възли и се изясняват траекториите на внедряване на изкуствен интелект, облачни технологии и анализ на данни. Въпреки това някои цели остават относително предпазливи в сравнение с еталонните стойности на ЕС – като например 60 % покритие с FTTP и 7 % специалисти в областта на ИКТ до 2030 г., но целите за 5G са добре съгласувани. Пътната карта запазва националните приоритети в областта на изкуствения интелект, технологиите за квантови изчисления и полупроводниците. Тя консолидира броя на мерките в подкрепа на целите и задачите на цифровото десетилетие на 58 с общ бюджет от 2,26 милиарда евро, което се равнява на 0,71 % от БВП на Чехия през 2024 г. Макар пътната карта да показва напредък по отношение на дълбочината, секторния обхват и съгласуваността, са необходими продължаващи усилия за подобряване на свързаността в селските райони, повишаване на амбициозността на целите за работната сила и засилване на подкрепата за цифровия и екологичния преход.

Финансиране и проекти за цифрови технологии

Чехия отпуска 23 % от общото финансиране по плана си за възстановяване и устойчивост за цифровизация (1,9 милиарда евро)[1]. Освен това в рамките на политиката на сближаване 1,9 милиарда евро, представляващи 9 % от общото финансиране на страната по политиката на сближаване, са предназначени за насърчаване на цифровата трансформация на Чехия[2]. Чехия е член на консорциума за европейска цифрова инфраструктура (КЕЦИ) за Алианса за езикови технологии и на местните цифрови близнаци към КЕЦИ LDT CitiVERSE. Страната участва пряко във важния проект от общ европейски интерес в областта на микроелектрониката и комуникационните технологии (ВПОИ-МЕ/КТ) и е държава, участваща в съвместното предприятие (СП) EuroHPC и в СП „Интегрални схеми“.

Чехия също допринася за Програмата за ускоряване на най-добрите практики на цифровото десетилетие[3] чрез своята водеща инициатива „Чешка цифрова седмица, 2023 г.“, представена като част от клъстера „Цифрови умения“.

[1] Делът на разпределените финансови средства, които допринасят за постигането на цифровите цели, е изчислен въз основа на приложение VII към Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост. Последно обновяване на данните: 16 май 2025 г.

[2] Тази сума включва всички инвестиции, които са специално насочени към цифровата трансформация или допринасят съществено за нея през програмния период на политиката на сближаване 2021—2027 г. Източниците на финансиране са Европейският фонд за регионално развитие, Кохезионният фонд, Европейският социален фонд плюс и Фондът за справедлив преход.

[3] Програмата за ускоряване на най-добрите практики (ВРА) е платформа, която позволява на държавите членки да споделят успешни мерки и предизвикателства, с които се сблъскват в усилията си да постигнат целите и задачите си в областта на цифровото десетилетие. Най-добрите практики се предоставят на държавите членки чрез хранилището на ВРА и се представят на редовни семинари, които понастоящем са съсредоточени върху три тематични групи: „Цифрови умения“, „Екологични ИТ“ и „Внедряване на цифрови технологии“.

Чехия

Цифрови права и принципи

Според проучване за подкрепа Чехия е била относително активна в прилагането на **Европейската декларация относно цифровите права и принципи** с общо 76 инициативи и 9 нови инициативи, стартирани през 2024 г. Чехия е най-активна в областта на цифровото образование, обучение и умения. По-малко активност е отбелязана по отношение на справедливите и честни условия на труд и справедливата цифрова среда. Мерките в областта на поставянето на хората в центъра на цифровата трансформация изглежда имат най-голямо въздействие на място, за разлика от мерките, насочени към вземането на участие в цифровото публично пространство.

Препоръки

- **ММГК и FTTP:** да се ускори разгръщането на оптични линии до помещенията (FTTP) и мрежи с много голям капацитет (ММГК), особено в селските райони, и да се рационализират процедурите за издаване на разрешения и повишаване на осведомеността относно предимствата на гигабитовата свързаност сред предприятията и домакинствата.
- **Периферни изчисления:** да бъдат въведени конкретни мерки за подкрепа на разгръщането на периферни възли и привеждането в оперативна готовност на националната цел за 2030 г. да се осигури наличието на специално финансиране и на механизми за координация между публичния и частния сектор.
- **МСП и авангардни технологии:** да се продължи и разшири целевата подкрепа за цифровата трансформация на МСП, с особен акцент върху намаляване на разликата в приемането на изкуствен интелект, технологии в облак и анализи на данни между МСП и големите предприятия. Да се повиши видимостта на инструментите за подкрепа и насърчаване на регионалните иновационни екосистеми за разпространение на цифрови решения.
- **Специалисти в областта на ИКТ:** да се увеличат привлекателността и значимостта на кариерите в областта на ИКТ на пазара на труда с особен акцент върху увеличаване на броя на жените, работещи в тази сфера. Да се съгласуват допълнително програмите за цифрово образование и преквалификация с нуждите на предприятията, особено в областта на киберсигурността, изкуствения интелект и авангардните цифрови технологии.
- **Киберсигурност:** да се подсили готовността за киберсигурност, особено в секторите на критичната инфраструктура. Да се финализира новата национална стратегия за киберсигурност и да се изяснят механизмите за финансиране в подкрепа на нейното изпълнение в публичния и частния сектор.
- **Цифров и екологичен преход:** да се разработи цялостна стратегия за съгласуване на цифровизацията с екологичните цели.